

ERŐS VÁR

A Maglódi Evangélikus
Egyházközség
Gyülekezeti újságja

MEGJELENIK AZ ÚR 2003. ÉVÉNEK KARÁCSONYÁN

IV. ÉVF. 3. SZÁM

„Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt.” (Mt 2,11)

Talán még mi is emlékszünk rá a saját gyermekkorunkból, de ha nem, csak figyeljük meg ezen a karácsonyon a körülöttünk élő gyermekeket, a sajátunkat, vagy unokánkat, vagy akár a szomszéd gyerekeket. Figyeljük meg, milyen az, mikor Szenteste felbontják az ajándékot. A szép csomag látványa, majd a szorgos pici újjak, amint ügyesen-ügyetlenül bontogatnak. A megismerés vágya teljesen hatalmába keríti, elvarázsolja őket. És azután az öröm. Mi már talán nem is emlékszünk ezekre az érzésekre, ők pedig nem tudják nekünk szabatos mondatokban elmondani, mit jelent ez. De ha tényleg oda tudunk rájuk figyelni egy kicsit, leolvashatjuk az arcukról.

Mária a kis Jézussal,
Vincenzo Catena
festménye

ennél is nagyobb csoda. Nem egyszerűen élet jött létre, hanem maga az élet. És nekik, a kor gyermekeinek, a pásztoroknak, a háromkirályoknak megadatott, hogy elmenjenek, „kibontsák” ezt a csodát, és rácsodálkozzanak. Gyermeki lelkülettel, boldog örömmel. Valószínűleg nem tudták volna elmagyarázni, de az arcukról le lehetett olvasni mindazt amit átéltek, amit láttak. A felismerés csodája. Nem kell többet keresni, nem kell többet menni. Menni valami után, ami nem is tudjuk igazán mi, csak érezzük az úrt, és keressük mindazt, ami betöltheti. És ők megtalálták. Megtalálták életük ajándékát.

„Jászolban a szalmán sehol sincsen ágy, Itt fekszik kis Jézus, lássa a világ!”

Megismerni a titkot újra és újra, évről évre. Azt a titkot, ami egy gyermek születésével kezdődött. A születéssel, mely már önmagában is igen nagy titok. De annak születése, ki egykoron megszületett, még

„Jászolban a szalmán sehol sincsen ágy, Itt fekszik kis Jézus, lássa a világ!”
Meg tudunk-e érkezni ebben az évben hozzá, vagy meg tudunk-e érkezni akár minden évben? Megérkezni, kicsit elcsendesedni, együtt lenni. Együtt lenni vele, és szereteteinkkel.

*Minden kedves
olvasónknak
békés Karácsonyt
és Istentől
megáldott
új esztendőt
kívánunk!*

„Rongyos istállóban pislákol a mécs, A gyermek fölébred, nem sír: egyre néz. Tekints le az égből, mert szeretlek én, Tartsd fölém kezeckéd védőn, könnyedén!”

Laczi Roland

BABITS MIHÁLY:

CSILLAG UTÁN

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...

Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.

Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot,

s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.

Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,

mint régen a három királyok
betlehem-i éjszakán!

Gépkocsin, vagy teveháton -
olyan mindegy, hogy hogyan!

Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.

Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.

„Aranyat tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.

„Tömjéned meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni.”

Százsor megállítanának, -
örülnék, ha átcsúszom:

arany nélkül, tömjén nélkül
érvék hozzád, Jézusom!

Jaj és mire odaérvék,
hova a csillag vezet,

te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,

s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórjak tömjént, aranyat,

megmaradt szegény mirhával,
keserűszagú mirhával

kenném véres lábadat.

Szerkesztői levél

Szeretettel köszöntöm a Testvéreket Erős Vár című gyülekezeti újságunk hasábjain. Az új egyházi esztendő kezdetén, karácsonyi ajándékként fogadják lapunkat, és köszöntésünket a 2004-es esztendő ígéjével. Jézus mondja: „Az ég és föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.” (Mk 13, 31)

Szokásainkhoz híven hírt adunk az elmúlt időszak eseményeiről. Olvashatunk a Vermesy koncertről, és gyülekezeti kirándulásunkról. Adventi szeretetvendégségünk ezéven is gazdag tartalommal és testvéri együttléttel áldott meg bennünket. Bizonyára többen észrevették a testvérek közül, hogy sikeres minisztériumi pályázatunk eredményeképpen, a restaurátor művészek az őszön elkezdhettek dolgozni szószékünk feltárásán. Írásukban beszámolnak az eddig elvégzett munkákról, és a reánk váró tennivalókról is. Tanulmányait folytató lelkészünk Péter Attila, egy előadásának szerkesztett változatával ízelítőt ad abból, mivel foglalkozik doktori tanulmányai keretében. Egy más irányba mutató kitekintést szolgál Vaskó Krisztián gondnokunk tudósítása. Szinte lapzártá után került sor a kerek évfordulójukat ünneplő házaspárok megáldására, ennek az alkalomnak a hangulatát főleg képekkel, és az ott elhangzott gondolatokkal kívánjuk visszaadni.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik a cikkeik megírásával, a képek elkészítésével, és az újság szerkesztésével hozzájárultak ahhoz, hogy ünnepi számunk megjelenhessen.

A karácsonyi ünnepkör istentiszteleti alkalmaira nagy szeretettel hívjuk és várjuk a testvéreket, bízva abban, a megszületett Jézus fénye mindannyiunk családjának életét beragyogja!

Péterné Benedek Ágnes

Az őszi újságban még csak a tervekről és az előkészületekről tudtunk írni. Most amikor felidézzük ezt az október eleji estét, igazi maradandó élmény jut eszünkbe.

Vermesy Művészeti Napok nyitóhangversenye templomunkban

Kiss B. Attila
opera-
énekes

A hangverseny kezdetén minden kedves vendéget, előadót és a hallgatóságot a 150. zsolttárral köszöntöttük: „Dicsérjétek az Urat! (...) Dicsérjétek csengő cintányérral, dicsérjétek zengő cintányérral! Minden lélek dicsérje az Urat!” Elmondhatjuk, hogy ez a hangverseny templomunk falai között Urunkat dicsőítette.

A Vermesy Művészeti iskola tanulói énekkel, furulya és gitárszóólókkal Istent dicsőítő és a megszülető Megváltót köszöntő dalaikkal szívünket melengették. Kostyák Attila hegedűművész tanár úr virtuózjátékával megmutatta nekünk az „Ave Maria”-t játszva, hogy milyen csodálatos, amikor a hegedű az emberi énekhangot helyettesíti. A Budapest Fesztiválzenekar művészei Selmeczi János koncertmester vezetésével előadásukkal neves koncertteremmé varázsolták templomunkat. Kiss B. Attila operaénekes hangját hallva Istennek adtunk hálát az ő csodálatos tehetségéért, s ezért a feledhetetlen alkalomért. Nem hallatszott még templomunkban a csodálatos ária „Hazám, hazám, te mindenem...” – most is torokszorító e különleges élményt fel-

A Budapest Fesztiválzenekar művészei
Selmeczi János koncertmester
vezetésével

idézni. Köszönjük a szervezőknek, hogy e rendkívüli alkalom létrejöhett. Ezúton is köszönjük minden résztvevőnek ezt az estét. Nehezen találtunk szavakat, hogy kifejezzük köszönetünket, s búcsúzásként Istennek adtunk hálát azért a tehetségért, mellyel őket megáldva a mi szívünket is a hétköznapokból felemelték.

Péterné Benedek Ágnes

Kirándulás a hűség városában

Gyülekezetünk ebben az esztendőben is kirándulást szervezett, most éppen Sopronba. A kirándulás időpontja október 4-e volt.

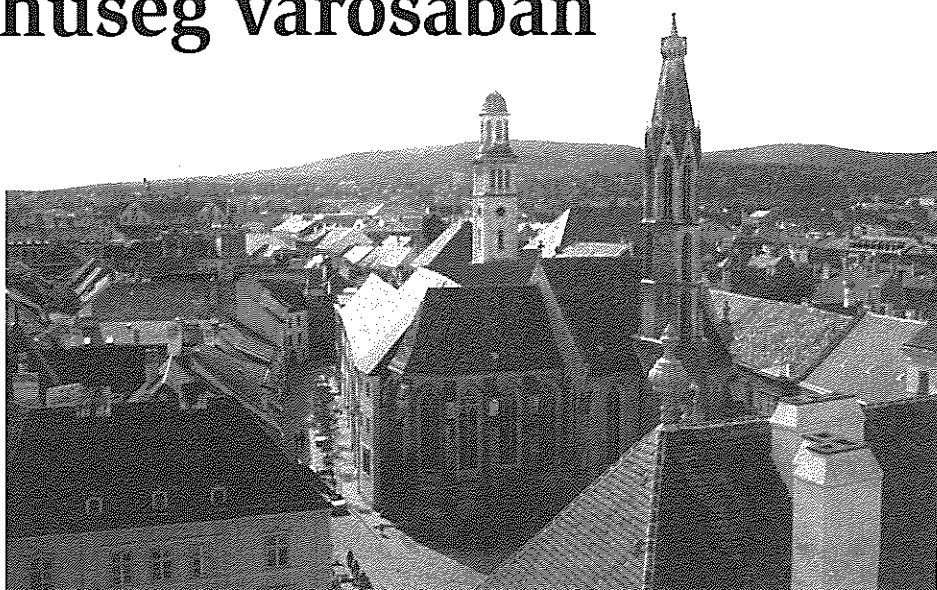
Az előző évek szokása és tapasztalata alapján a kora reggeli órákban indultunk el a hosszú útra, a maglódi önkormányzat Paulovics László által vezetett buszával, valamint Péter Attila lelkész úrral és Laczi Roland hatodéves teológus hallgatóval, a kirándulás szervezőivel.

Az induláskor még jó idő mutatkozott a kirándulásra, de sajnos, ahogy közeledtünk úti célunk felé, az időjárás nem volt valami kegyes hozzánk. Eleredt az eső. Azonban a rossz idő nem tudta elvenni jó kedvünket, hangulatunkat, mert egymás után énekeltük szebbnél-szebb, szívhez szóló, lelket éltető énekeinket.

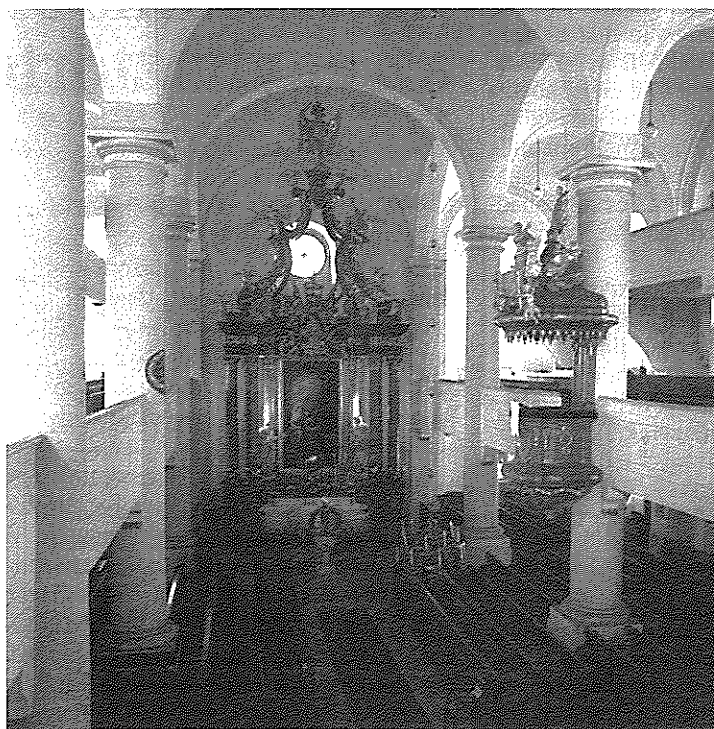
Eredeti programunkat az időjárás miatt megváltoztatva, először Nagycenken álltunk meg, ahol megtekintettük a Széchenyi-kastélyt, illetve annak egy részét, ami múzeumként működik. A kiállítási anyag ismertetőt ad a Széchenyi család életéről.

Továbbhaladva végcélunk felé, Sopronba érkeztünk, ahol gyülekezetünk lelkipásztorai által telefonon előre megbeszélte időpontban Gabnai Sándor, a soproni evangélikus gyülekezet lelkipásztora fogadott bennünket. Kölcsonös köszöntés után Gabnai Sándor tiszteletes úr bemutatta csoportunknak a soproni evangélikus templomot, a gyülekezet életét, múltját és jelenét. A gazdag ismertetés után együttlétnünk énekléssel és áhítattal folytatódott. Az igehirdetés szolgálatát Laczi Roland hatodéves teológus hallgató végezte, aki gyülekezetünkben tölti a gyakorlati évét. Jó volt együtt lenni az Isten házában, énekelni, imádkozni és Isten igéjét hallgatni, lelkileg, szellemileg töltekezni, erőt venni. Mindannyiunk számára nagy élmény volt az ország egyik legnagyobb evangélikus templomában lenni. Érezni lehetett ennek a templomnak a megimádkozott pozitív kisugárzását.

A templom látogatás után belvárosi séta következett, ahol megcsodálhattuk a város régi értékes műemlék épületeit. Közben az időjárás is jobbra fordult, a nap további része napsütéses volt, ami még fokozta a kirándulók jókedvét, hangulatát. Sopronnak, a hűség városának egyik jelképe és leglátványosabb épülete a tűztorony, melyre egynéhányan felmentünk. Gyönyörű panoráma tárult a szemünk elé, amint megláttuk ennek a csodálatos városnak a látképét.

Sopron látképe

Soproni templombelső az oltárral és a szószékkel

Belvárosi sétánk után a busszal felmentünk a Lővérekbe, ahol egy kiadós erdei séta után eljutottunk a Károly kilátóhoz. Akik felmentek a kilátóba, azok elé szintén csodálatos panoráma tárult, de most Sopron teljes látképén túl, a város környékének látképe is. Sajnos napi programunk vége felé közeledett. Jó lett volna még több időt – napot – itt tölteni, hiszen egy nap oly' kevés ahhoz, hogy egy ilyen várost megtekintsenek és megismerjenek a kirándulók.

Fizikailag kissé megfáradtan, de lelkileg felfrissülve, élményekben gazdagabban indultunk hazafelé, ám még utunkba ejtetünk Győr városát is, amelynek belvárosában, és a Rába parton is sétálhattunk egy órácskát.

Kirándulásunk során ismét bebizonyosodott az, hogy mennyire hasznosak ezek a gyülekezeti alkalmak, ahol a gyermekektől az idősebb korosztályig mindenki részt vesz. Közös séták, beszélgetések, találkozások azokkal, akiket talán már régen láttunk. Jó volt kikapcsolódni, a mindennapi munkát, gondot félretenni, örülni az együttlétnek.

Köszönetünket fejezzük ki gyülekezetünk lelkipásztorainak, Péterné Benedek Ágnes lelkésznek, Péter Attila lelkész úrnak és Laczi Roland lelkész-jelöltnek a jól sikerült kirándulás megszervezéséért és lebonyolításáért.

Istennek legyen hála, hogy ismét lehetőségünk nyílt erre a kirándulásra, és mindezidáig megőrzött bennünket.

Simonyi József

Éledő kereszténydemokrácia, a normalitás védelmében

Gyülekezetünk gondnoka évek óta a közélet aktív alakítója, és keresi annak lehetőségét, hogy a keresztyén értékrendet megjeleníthesse a közéletben. Ez a célja a megalakult Kereszténydemokrata Fórumnak is, melyről ez a beszámoló tudósít.

„Közelebb az Istenhez, közelebb az emberhez” – ezzel a mottóval tartotta meg a Kereszténydemokrata Fórum (KDF) első országos közgyűlését. A rendezvény zenés áhitattal vette kezdetét, melyen a lakiteleki népfőiskola Mindszenty József és Bethlen Gábor kollégiumának ökumenikus kórusa szolgált. Az énekek és dicsérek között a történelmi egyházak vezetői szólaltak fel.

„A földünkön nem alakulhat ki paradicsomi állapot, erre nézve van már néhány tapasztalatunk” – mondta Bábel Balázs, Kalocsa katolikus érseke. „Közhely, hogy a keresztény embernek társadalmi kötelessége és felelőssége van. Anakronizmus lenne azonban, csupán a bibliai történetekre alapítani államunkat. Jézus szabadsága ugyanis elsősorban belső szabadságot jelent.”

A nemrégiben Maglódon járt református püspök, Szabó István dolgaink múltékonyságáról beszélt. „A mögöttünk hagyott tizenkét évben mennyi minden eltűnt, mennyi minden nem téma már. Az ég és a föld is elmúlik, építményeink, országaink, rendszereink, gazdasági eredményeink mind-mind a múlté lesznek. Egyedül az Úr Igéje marad meg, ez ad erőt, ez tart meg, ebben van a bölcsesség.”

Evangélikus egyházunkat ifj. Hafenschner Károly, az országos iroda igazgatója képviselte. „Vágyunk az emberhez méltó életre kicsiben és nagyban. Mindennél jobban szomjazunk erre mai világunkban. Jézus emberré lett és ember tudott maradni, nála nélkül semmit sem cselekedhettünk. Mit jelent Jézus követése? A tudatos jó keresése, az önzetlen életformáé. A Mindenhatóval párbeszédben maradni kicsiny és nagy ügyeinkben egyaránt.”

Az idei adventet megelőző hetek kellemes meglepetése volt a KDF létrejötte, hiszen kereszténydemokráciánk hosszú évek óta komoly válságban van. Örvedetes, hogy társadalmunk gazdagodott egy értékelvű, értékonzervatív szervezettel, amelynek fundamentuma Jézus Krisztus.

Szászfalvi László református lelkész, országgyűlési képviselő, a KDF elnöke mindezt egy Wass Albert idézettel támasztotta alá. „Aki az igazság ellen cselekszik, a nép ellen cselekszik.” Az elnök hangsúlyozta, a jövő Európája nem épülhet kizárólag az anyagi érdekekre – bázisát a keresztény értékek kell, hogy képezzék.

Semjén Zsolt a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) elnöke, a konferencia díszvendége feltette önmagának is a többiekben felmerülő, feszítő kérdést. Van-e értelme a KDNP újjászervezésének? A válasz: van! Azért, hogy legyen egy olyan erő, amely tételesen és válogatás nélkül képviselje a történelmi egyházak tanítását a politikai életben. Valamint azért, mert ha markánsan megfogalmazást nyernek a karakteres értékeink, akkor az nem gyengít, hanem erősíti és szélesíti a jobbközép bázist.

Tulajdonképpen már a normalitást kell védelmeznünk – emelte ki Semjén. Például a házasság az, amikor egy férfi és egy nő összeköti életét és családot hoz létre. Azt ne nevezzük házasságnak, amikor azonos neműek élnek együtt.

„Megbomlott a világ idegrendszere” – jelentett ki Lezsák Sándor, a Magyar Demokrata Fórum alelnöke. Ideológiája a megosztásról és az atomizálásról szól, ezért összefogásra, közösség építésre kell törekedni. Ezt a feladatot kívánja felvállalni a Kereszténydemokrata Fórum. Híd akar lenni ember és ember között, falu és város között. Sok közlekedőt hívnak és várnak erre a hídra, és mi is ezt kívánjuk. Mert egyre inkább kiveszőben van az elhivatott és elkötelezett gondolkodás és cselekedet. Szenvedünk is emiatt eleget, tegyünk ellene!

Vaskó Krisztián

Egyházunk múltja és jövője az egyháztörténész szemével

Advent első vasárnapján délutáni szeretvendégségünkön körünkben köszöntöttük id. dr. Fabiny Tibort, az Evangélikus Hittudomány Egyetem Egyháztörténeti Tanszékének nyugalmazott professzorát és kedves feleségét. Meghitt teázgatás közben mesélt nekünk evangélikus templomépítő ősokról, egyházunk tudósairól és jövőjéről. Gondolatainak egy-egy részletét szeretném megosztani olvasóinkkal.

Magyarországi evangélikusságunk egy kis családot alkot, hiszen régen a lutheránusokat hitrokonoknak is nevezték. A család már önmagában is az egymáshoz tartozást jelenti. Miért is volt szükség ilyen erős kapcsolatra? Milyen problémák kovácsolják össze az azonos hitű és meggyőződésű embereket? Minket evangélikusokat elsősorban az ellenreformáció, melynek ideje alatt őseink sokat szenvedtek a jézsuiták fellépései miatt. Nagyobb erejű összefogásra volt szükség. Professzor úr fogalmazásában: „még jobban kellett szeretni egymást”. Természetesen a katolikus Habsburg uralom sem kedvelte a protestáns szellemiségű gyülekezeteket. Bár I. Lipót császár uralkodása után vér nélküli ellenreformációról beszélhetünk, mégis szigorították a protestáns papok működését.

Mindezek ellenére büszkélkedhetünk evangélikus tudósokkal. Mindenképpen meg kell említenünk Bél Mátyás nevét, aki minden tanítványától begyűjtötte a falusi és városi gyülekezetek történetét. Valamint Tessedik Sámuel szarvasi lelkészről is szólnunk kell, hiszen ő mezőgazdasági iskolát alapított. Maglódon felkeltheti a figyelmünket a 18. század első felében

szolgáló lelkészek egyike Nikléczy Sámuel, aki egy gályarab fia volt, valamint Martiny Mihály, aki később elkerült Maglódról, de ő keresztelte meg Petőfi Sándort.

Gyülekezetünk jövője legalább olyan fontos, mint a gyökerei. Az utolsó számlálási adatok szerint az ország lakosságának három százaléka vallotta magát evangélikusnak. Ez reménység szerint csak növekedik az elkövetkező évek során. Ami azonban szinte bizonyos, hogy a manapság jellegzetes úgynevezett népegyházi gyülekezetből evangélikusságunk lassan átlényegül egy családias, tudatos, kitartó, és élő hitű evangélikussággá. Akik persze gyermekeik nevelését szem előtt tartva igyekeznek tudást és értékeket átadni, megteremteni a hithez szükséges alapokat. Gondolunk itt arra, miszerint a gyermeket nem küldeni kell a templomba, hanem vinni.

A maglódi evangélikus gyülekezet háromszáz éves hagyományra tekinthet vissza, amelyre csak akkor mondhatjuk, hogy tovább él, ha sikerül gyermekeinknek átadni, és egy kicsit mindig hozzátenni. Vajon őseink voltak nehezebb helyzetben, amikor hitük elfogadtatásáért küzdöttek, vagy a jelenkor evangélikusa, akinek meg kell őrizni a tradíciót, és át kell menteni a jövő várományosai számára?

Ilyen kérdéseket kaphattunk útravalóul és a kellemes délután asszonyaink énekeivel, valamint kötetlen beszélgetéssel zárult. Mindannyian tiszta képet kaphattunk arról, hogy hitünket honnan és kitől örököltük és merre felé tartunk a nagyvilágban.

Holkó Ágnes

A restaurálási munkálatok a szószék képeinek ismertetésével

(1. rész)

Restaurálási munkálatainkat a szondázó jellegű kutatásokkal kezdtük. Tájékozódásunk arra irányult, hogy megismerjük az oltár, a karzatok és a szószék festési rétegeit. Számítottunk arra, hogy ezek után majd korban pontosabban tudjuk elhelyezni a felsorolt berendezési tárgyakat, készítésük idejének meghatározásához információval szolgál majd a kutatás. Nem pusztán kíváncsiságból tettük mindezt, hanem mert ez úgy mondható előírás is, minden műemléki helyreállítás alkalmával, kötelező jelleggel írja elő a műemléki törvény a kutatás elvégzését.

A kutatás építéstörténeti vizsgálatokat, helyszíni feltárásokat próbatisztításokat jelentett. Különböző korok festési rétegeit próbáltuk elkülöníteni, és ezekből, rekonstruálni az egykori látványos megjelenését a bútorzatnak. Továbbá vizsgáltuk a faragványok állapotát, rovarfertőzöttséget, számba vettük a faragott díszek hiányait a festett felületek, aranyozások kopásainak mértékét. Körültekintő alapos mérlegelés után megszületett elhatározást követően – miszerint érdemes és ajánlott az eredeti felületek, festési rétegek bemutatása –, kezdődhetett a két karzat feltárása. A vastag mázolás rétegek alól sikerült „előhozni” a karzattáblák ékességeit a betétmezőket díszítő festményeket, melyek a legkorábbi periódus képei.

Hogy ki volt a festő név szerint nem tudjuk, szignót nem találtunk, a festési évre is csak következtethetünk, valószínűleg a szószék feliratos táblájának évszámát 1772 fogadhatjuk el festmények keletkezési idejének.

Maguk a képek azonban beszédesek, rengeteg gondolatot közölnek, mely üzenetek több szinten is megszólalnak: a pusztán csak érdeklődő és a hozzáértő (műértő, jelképeket ismerő szakértő, és a teológiai ismeretekkel rendelkező) számára is. Nem csupán díszítés volt a cél, elmélyült nagy tudású festő alkotásait nézegethetjük a restaurálás eredményeként. A képek egy markáns gondolatsort közvetítenek, mely a keresztyénség, az evangélikusság védelmében mondatott ki a türelmi rendelet előtt két évvel. Próbáljuk magunk elé idézni a korszakot.

Feltárás után a szószék. Illusztráció a Magvető példázatához.

A protestantizmus gyászos időszakai (ellenreformáció), jogfosztás, templomok elvétele, prédikátorok erőszakos elhurcolása, egyházkormányzatok megszüntetése, csak artikuláris helyeken volt szabad imádkozni stb., ezen időszak utolsó éveit élte a gyülekezet.

Amikor véget ér a karzattáblák képsora, folytatódik a gondolatiság a szószék egészének faragott és festett elemeinek sorával. Sorrendben a Pétert ábrázoló kép következik. A kulcsokat kezében tartó apostol alakja mögött hatalmas szikla van festve, rajta kupolás építménnyel mely fölött középen (csúcson a zárókövel hangsúlyként ott van a Nap) Péter neve, melynek jelentése kőszikla, szikladarab, kő. Itt feltétlenül Péternek Jézussal való ama beszélgetésére kell gondolnunk amelyik az ő vallástétele. (Mt 16,13-19)

De tulajdonképpen mi is itt a kősziklaság? Péter ugye tudjuk a további történetből eléggé hebehurgya, nemsokára azt kénytelen mondani neki az Úr: „Távozz tőlem Sátán bántásomra vagy nékem, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.” Márk 16,23 megtagadja Jézust háromszor is stb.

A lélek kész, de a test erőtlén – mondhatjuk. Mít mond tehát az idézett beszélgetésben Jézus? A te hited lehet kőszikla Péter, de én Jézus vagyok a feje az egyháznak (szegletkő) Fil 2,11. „És minden nyelv valja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére... Ő a feje mind az egyes hívőnek, mind az egész gyülekezetnek és az Úr mindenek felett.”

Kiemelt középső képe a szószéknek a „Sine me nihil” feliratú kép, magvetést ábrázol, utalás a serénykedőkre, e templomot felépítő mesteremberekre is, hiszen a paraszti munkát végző, magvető ember viselete sokkal inkább a kor építőmestereinek ruhadarabjai, nem a földműves egyszerű ruházata. A lutherkabátos lelkész pedig mintegy egyértelműsíti a festő által is

Péter apostolról készült festmény a szószék oldalán

Pál apostol ábrázolása

illusztrált protestáns gondolatokat.

A befejező Pál apostoli kép is tegyük a magvető kép mellé gondolatilag, pontosabban, a Páli mondást, mert intést ad arra vonatkozólag, ha valaki túlon túl saját magának tulajdonítaná a dicsőséget, az elért eredményt. (1Kor 3,5-11)

További kicsit rejtettebb gondolatokat is „közöl” még számunkra a szószék. Hangvetőjének legfelső tagozata egy korszó (olaszkorszóként ismert a művészettörténetben). Itt edényt jelent leginkább, amely alkalmas a folyadék befogadására és tovább öntésére. A kapom és továbbadom dolgáról van itt szó. A bibliai fazekasmester műhelyében értjük meg mi is a példát, aul épp és széttört edények egyaránt találhatóak, továbbá melyek asztali díszként, nemes célokra és amelyek alantasabb dolgokra valók.

A hangvető képtáblája kiterjesztett szárnyú, magasan a Nap felé repülő sas-madarat ábrázol. A sas aki messzire lát, szereti a fényt. És mivel szószéken van ábrázolva, lehet ez egyben az egykori festő hozzánk intézett jókívánsága: Miként Mózes népét, hordozzon titeket a lelkészek Isten igéje által sasszárnyakon. (5Móz 32,10-11) „körül vette őket, gondja volt reá, őrizte mint a szeme fényét.”

Természetesen a Szentlélek is, felénk repülő galambként jelen van a szószéken, az egész karzat-szószéki aurában vele kiegészülve a Szentháromság jelenlétét is észre kell vennünk.

Mindezek a képek hosszú ideig az átfestések alatt rejtőzködtek, senki nem tudta róluk hogy ezek itt vannak. Úgy gondolom gazdagabb lett a gyülekezet és az egész kultúrkör általuk. Megmentésükben a feltárás, konzerválás fejezetéig jutottunk, jövőre szeretnénk az esztétikai kiegészítéssel lezárni a restaurálási munkálatokat, amely ezen értékek további évszázadokra való megmaradását teszi lehetővé.

Derdák Éva, restaurátor művész

Jeruzsálem: egy város – három vallás

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszéki estjén elhangzott előadás rövidített változata

A mikor a maglódi gyülekezetben először prédikáltam, ajándék gyanánt egy könyvet kaptam. Címe: „Jeruzsálem – egy város, három vallás” A könyv borítólapján egymás mellett szerepel a zsidóság, a keresztyénség és az iszlám szimbóluma: a Dávid-csillag, a Kereszt és a Holdszarló. Mindhárom vallás monoteista (egyistenhívő) vallás. Mindhárom gyökerei bibliaiak. Ugyanakkor észrevehetőek a különbségek, melyek éppúgy jelentkezők a Szentírás értelmezésében, mint a vallási hagyományokban és a mindennapi szokásokban.

Jeruzsálem szent történelmi emlékei jelzik, hogy a várost mindhárom vallás szentnek tartja. A zsidóság számára ilyen emlék a Siratófal, melyet a lerombolt templom egyetlen maradványaként tartanak számon. A keresztyénség számára a Szent Sír-templom, mely azon a helyen épült, melyet a hagyomány Jézus sírjának tart. Az iszlám számára pedig a Sziklamecset, mely helyről a hagyomány szerint Mohamed próféta a mennybe emelkedett.

Jeruzsálem óvárosában az oda látogató kaftános zsidókat vagy katonákat lát, akik csókolják a Siratófalat. Kiöltözött muszlim családok sereglenek a Hárám al-Sárif felé a péntek esti imára. Nagypénteken pedig keresztyén körmenet járja végig a Via Dolorosát. Úgy tűnhetne, hogy Ábrahám fiai békésen megférnek egymás mellett a Szent Városban.

Jeruzsálem története és a ma benne zajló események azonban egészen más mutatnak. Sokak szívében szent áhítatból, fanatizmusból, fundamentalizmusból vagy politikai okokból mindenek fölé került vagy kerül a szent város, ami többnyire azzal párosul, hogy ki kívánja rekeszteni onnan azt, aki másként él, hisz vagy gon-

dolkodik. Ez azért is érthetetlen, mert a zsidóság bibliájának fontos eleme az együttérzés az idegen iránt. A keresztyénség bibliájában olvasunk a felebarát, az ellenség szeretetéről. A Koránból sem hiányoznak hasonló üzenetek. És mégis: visszatekintve a múltra és gondolva a jelenre ki kell mondanunk: mindegyik félnek legalább annyi ségyellni valója van, mint amennyit mások szemére vet.

Ahhoz, hogy megértsük Jeruzsálem fontosságát, egy kis kitérőt kell tennünk a vallástörténetben és Jeruzsálem történetének általunk nyomon követhető kezdeti időszakában.

Ősidők óta minden vallásban fontos helyet kapnak a hegyek, ligetek, városok, ahová lépve az ember közelebb érzi magát az Istenhez. Jó példa erre Jákób, amikor Bételben így kiált fel: „Milyen félelmes ez a hely. Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja!” Minden vallás megrajzolja magának „szent geográfiáját”, mely a világot nem tudományosan térképezi fel. Inkább arról rajzol térképet, hogy egy adott hegy, liget, város milyen helyet foglal el az ember lelkében, vallásában hitében. Eközben nagyon fontos, hogy az ember a szent helyet nem kitalálja magának, hanem rátalál.

Így talált rá az ember valamikor régen Jeruzsálemre, mint olyan helyre, ahol különösen is közel érzi magát a szent Istenhez. Hasonlítható ez ahhoz az érzéshez, ami akkor kerít minket hatalmába, amikor szülőházunkba vagy gyermekkorunk templomába lépünk. Olyan érzés ez, melyet soha, sehol máshol nem érezhetünk. Semmi máshoz sem hasonlítható szent érzés keríti hatalmába a Jeruzsálembe lépő, vallását gyakorló zsidót, keresztyént, muszlimot is. Vagyis mindhárom vallás hívének joga van arra, hogy Jeruzsálem az ő szent városa is legyen.

Sokan úgy gondolják, hogy Jeruzsálem jelentése: „Béke városa”. Pedig a város neve azt jelenti, hogy „Sálem alapította”. Sálemet a kánaáni mitológiában a Napisten fiának tartották, és a lenyugvó Nappal vagy az esthajnalcsillaggal azonosították. Hiszen a Nap az, amely fényt bocsát a földre, felfedi a rejtező bűnöket és elítéli az ártatlanok, védtelenek elleni vétkeket. Egészen hasonló módon beszél a Biblia Istenről. Így például a 85. zsolttár: „Igazság jár előtte, az készít utat lépteinek” (Zsolt 85,14). Ugyanebben a zsolttárban megjelenik az a reménység, hogy majdan „igazság és béke csókolgatják egymást” (Zsolt 85,11). Jeruzsálem is csak akkor válhat a béke (teljesség, hiánytalanság) városává, ha benne igazság uralkodik.

Ezen fáradoznak mindazok, akik részt vesznek a három monoteista vallás közötti párbeszédben. E párbeszéd persze nem mentes a nehézségektől. Egyrészt azért, mert ahol három testvér játszik, beszélget vagy esetleg vitatkozik, ott kettő – bár különböző felállásban – mindig összekacsint. Másrészt nehezíti a tisztán vallási párbeszédet, hogy kitörölhetetlenül ott van a vallás a politikában, illetve a politika a vallásban. „Izraelben is van vallásközi dialógus, zsidó-keresztyén-izlám párbeszéd, ha nem is kerül a médiák előterébe, az újságok címlapjára. A pozitívum nem szenzáció, csak a vér, a szenvedés és a fegyver. Izraelben, Jeruzsálemben a három monoteista vallás talán megférne egymás mellett, ha a politikai szféra békén hagyná, de nem hagyja, – Egy sokatmondó gondolatot Szécsi József „A tolerancia fény és árnyjátékai” című tanulmányából.

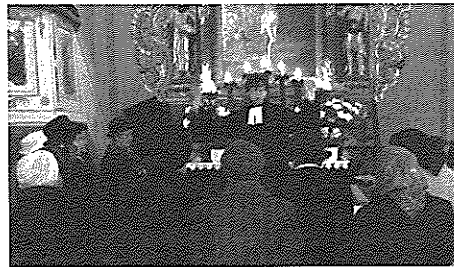
Úgy gondolom, hogy itt tartunk ma. És azt kérdezzük: mikor jön el Jeruzsálemben – a három monoteista vallás szent városában – az a pillanat, amikor a béke és az igazság csókolgatják egymást.

Péter Attila

December 7-i istentiszteletünkön köszöntöttük az idén kerek évfordulójukat ünneplő házaspárokat

Kerek évfordulójukat ünneplő házaspárok megáldása

Házastársukra emlékező özvegyek megáldása

Összeállította:
Laczi Roland

A Bibliából...

A jól ismert eseményeket elevenítsük fel Lukács evangéliumának (2. fejezet) elbeszéléséből!

8 Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a szabad ég alatt, és örködtek éjszaka a nyájuk mellett.

9 És az Úr angyala megjelent nekik, körülragyogta őket az Úr dicsősége, és nagy félelem vett erőt rajtuk.

10 Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz:

11 Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.

12 A jel pedig ez lesz számotokra: találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.”

13 És hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg az angyallal, akik dicsérték az Istent, és ezt mondták:

14 „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jóakarát.”

15 Miután elmentek tőlük az angyalok a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: „Menjünk el egészen Betlehemig, és nézzük meg: hogyan is történt mindaz, amiről üzent nekünk az Úr.”

16 Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet, és a jászolban fekvő kisgyermeket.

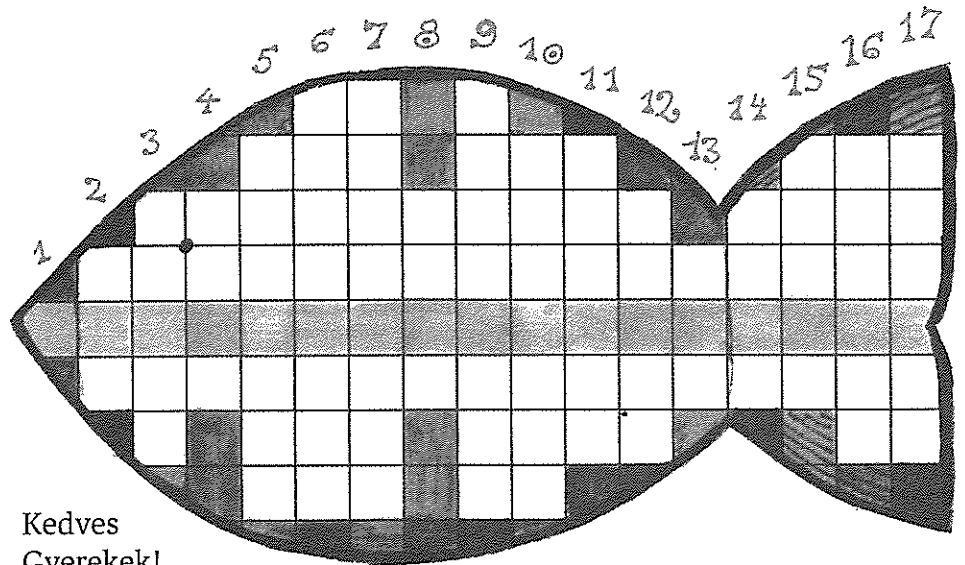
17 Amikor meglátták, elmondták azt az üzenetet, amelyet erről a kisgyermekről kaptak,

18 és mindenki, aki hallotta, elcsodálkozott azon, amit a pásztorok mondtak nekik.

19 Mária pedig mindezeket a dolgokat megőrizte, és forgatta a szívében.

20 A pásztorok pedig visszatértek, dicsőítve és magasztalva az Istent mindazért, amit pontosan úgy hallottak és láttak, ahogyan ő megüzente nekik.

Halas keresztrejtvény

Kedves
Gyerekek!

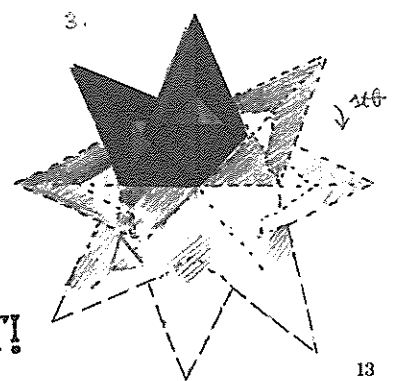
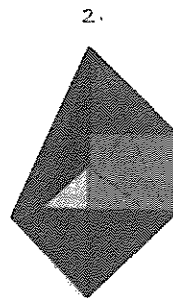
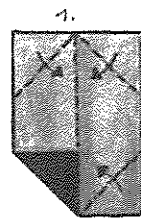
Ha megfejtitek a halacska keresztrejtvényt, megtudjátok miért olyan nagy ünnepünk karácsony.

1. Az egyik napkeleti bölcs kezdőbetűje (nem G. és nem B.)
2. A csillag volt a .....Jézus születésekor (idegen szóval szignál)
3. Ha kéred, Isten meg...
4. Állat – a tő fokáról eszedbe juthat
5. Józsefnek ... jelent meg az angyal
6. Pásztor teszi
7. Világítóeszközök viaszból

8. Támogatók, pártfogók
9. Ereszről lecsüngő, szilárdalmazállapotú víz
10. Ő az, aki a nyáját őrzi
11. „...-e már a kalácsom?”
12. Ezt az élőlényt használták Krisztus jelképeként a keresztelés kezdetén (tárgyeset!)
13. Nem le, hanem....
14. Nyitassék meg a fardát vandor előtt
15. Kunkori, sós sütemény

16. Ezt üljük körül az étkezések alkalmával
17. A tanító, a vezető megnevezése lehet. Jézust is így szólították tanítványai

Fejtsd meg a függőleges sorokat, majd a középső, színnel jelölt négyzetek betűit vízszintesen olvasd össze!

HAJTOGASS CSILLAGOT!

Színes papírból készítesek betlehemi csillagot ablakdísznek!

Ilyen csillag vezette a pásztorokat és a rajzon látható királyokat is a kisded Jézushoz. Velük együtt mi is őt köszöntjük ezzel a karácsonyi népdallal.

A musical score for a Christmas carol. The lyrics are in Hungarian. The score is written on three staves with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat).

A kis Jé-zus meg-szü-le-tett, ör- vend - jünk!
El-küldöt-te ő szent Fi- át Is - te - nünk.
Bet-le-hemben fekszik rongyos já - szol - ban,
Azért van oly fé-nyesség a vá - ros - ban.

2. A kis Jézus megszületett, örvendjünk! Elküldötte ő szent Fiát Istenünk. Dicséretet mondunk égi Atyjának, Ajándékot adunk a kis Jézusnak.

GYÜLEKEZETI HÍREK

● Szeptember 28-án, vasárnap tartottuk tanévnyitó istentiszteletünket, melyen Isten áldását kértük a gyermekekre, családjukra, és a hitoktatásban részt vevő munkatársakra.

● Október 3-án 18 órakor, az immár hagyományra váló Vermesy Művészeti Napok nyitóhangversenyére került sor templomunkban.

● Október 4-én a gyülekezeti kiránduláson Sopronba és Győrbe látogattunk el községünk buszával.

● Október 11-én szombaton, a Dél-Pest Megyei Egyházmegye gyermek-csendes-

napjának adott otthont gyülekezetünk, melyen 120 gyermek vett részt.

● Október 15-én az egyházmegye lelkészei gyülekezeti termünkben tartották szokásos havi lelkészi munkaközösségi ülésüket.

● A Reformációt hagyományaink szerint a református testvérekkel közösen ünnepeltük: 20-án az evangélikus, 21-én a református templomban esti istentiszteleten, 26-án az evangélikus templomban közös úrvacsorai istentiszteleten.

● November 23-án ünnepelték a maglói református testvérek gyülekezetük, temp-

lomuk és a lelkipásztor szolgálatának kerek évfordulóját. Ezen alkalmon gyülekezetünk is szeretettel köszöntötte az ünneplő gyülekezetet.

● Advent 1. vasárnapján (november 30.) adventi szeretetvendégségünkön dr. Fabiny Tibor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténész professzora volt a vendégünk.

● December 7-én vasárnap, az idén kerek házassági évfordulójukat ünneplő házaspárokat köszöntöttük, és kértük Isten áldását további életükre.

Összeállította: Péterné Benedek Ágnes

(M)ennyien vagyunk?!

Egyházközségünk életében egyre gyakrabban mutatkozott hiányosságnak, hogy nem volt információ arról, hogy kik és hányan vagyunk azok, akik evangélikusnak és a gyülekezethez tartozónak vallják magukat. Nehéz helyzetbe kerültünk, amikor egy-egy gyülekezeti alkalomra valamely korosztályt szeretnénk volna meghívni, vagy amikor egyéb kérdések eldöntésében a családi viszonyok ismeretlensége akadályt jelentett. Ezek a körülmények motiválták a presbitériumot, mikor arról döntött, hogy nyilvántartásba veszi az evangélikus gyülekezethez tartozó testvéreket.

A nyilvántartás elkészült, melyből tájékoztató jelleggel közreadjuk az alábbi elgondolkodtató adatokat. Ne feledjük azonban, hogy a legfontosabb cél mégis csak az, hogy egyre fogyó kis „csapatunk” egyetlen tagját se veszítsük szem elől. Tartsunk mindenkit számon, hogy magunk is a számon tartottak között legyünk!

Köszönet illeti a felmérést végző gyülekezeti tagokat és mindenkit, aki segített abban, hogy ez a nagy munka elkészüljön. Erősítsük egymás hitét és vigyázzunk egymásra!

Nagy Györgyné
számvevőszéki elnök

A legutóbbi népszámláláskor 1138 maglói lakos vallotta magát evangélikusnak.

	gyermek	férfi	nő	Összesen
10 év alatt	66			66
10-17 év között	110			110
18-30 év között	65	80		145
31-55 év között	166	180		346
56-70 év között	90	148		238
70 év felett	54	122		176
Összesen	176	375	530	1081

A Maglói Evangélikus Egyházközség lélekszáma 2003. decemberében 1081 fő.

GYÜLEKEZETI ALKALMAINK

☞ Istentisztelet vasárnaponként fél 11-kor, minden hónap első vasárnapján úrvacsoraozttással.

☞ A vasárnapi istentisztelettel azonos időben a gyermekek részére vasárnapi iskolát tartunk.

☞ Minden csütörtökön 17 órától bibliaóra.

☞ A konfirmációs előkészítő minden szombaton 16 órától kezdődik.

☞ Ifjúsági óra minden szombaton 17 órától.

☞ Az iskolai hitoktatás alkalmi a szokott rendben történnek.

A karácsonyi ünnepkör istentiszteletei a következők:

☞ December 24-én, szerdán 17 órakor karácsonyi szentesti istentisztelet a gyermekek szolgálatával.

☞ December 25-26-án, csütörtökön és pénteken – karácsony első és második napján – délelőtt fél 11-kor ünnepi istentisztelet úrvacsoraozttással.

☞ December 31-én, szerdán 17 órakor óév esti istentiszteletet tartunk.

☞ Január 1-én, csütörtökön fél 11-kor úrvacsorai istentisztelet.

☞ Január 6-án, kedden fél 11-kor vízkereszt ünnepén istentiszteletet tartunk.

Alkalmainkra, együttléteinkre mindenkit sok szeretettel hívunk és várunk!

Hasznos információk

Következő kirándulásunkon terveink szerint – ha rövid időre is – átlépjük országhatárunkat, ezért már most felhívjuk arra a figyelmet, hogy szükség lesz útleveleire is.

Továbbra is kérjük a testvérektől, hogy alapítványunkat adójuk 1 százalékával támogassák, ennek segítségével gyülekezeti rendezvények, és gyermek alkalmak megszervezéséhez nyújtanak támogatást!

Kérjük a testvéreket, hogy a családjukhoz tartozó régi sírokat, amennyiben óhajtják, ismételten váltsák meg! A sírhelyekkel kapcsolatos ügyek intézésével keressék a temető gondnokát Laczkó Györgynét. (Sugár u. 77/A.)

Egyházközségünk presbitériumának tagjai:

Simonyi József, Fő út 96.

Petrovics Jánosné, Kölcsey Ferenc u. 11.

Holkó Ágnes, Sugár út 73.

Nagy Györgyné, Sugár út 96.

K. Szever Jánosné, Semmelweis u. 14.

Holkó Mihály, Ady E. u. 36.

Pecznyik Józsefné, Madách I. u. 4.

Holbis Istvánné, Sugár út 99.

Kérges László, Kölcsey Ferenc u. 17.

Szeberényi Lászlóné,

Bajcsy-Zsilinszky u. 3.

Fabók Jánosné, Liszt F. u. 4.

Zombory Istvánné, Kepler János u. 17.

Domokos Béláné, Táncsics M. u. 12.

Dobosné Sziráki Erika, Ecseri u. 4.

B. Hajdú Mária, János u. 14.

Gubcsó Jánosné, Sugár út 124.

Kiss Pálné, Liszt F. u. 7.

Vaskó Krisztián, Bajcsy-Zsilinszky u. 59.

Gohér Pál, Bajcsy-Zsilinszky u. 18.

Gohér Pálné, Bajcsy-Zsilinszky u. 18.

Takács János, Árpád Vezér u. 104.

Varga Gabriella, Sugár út 94.

Domokos László, Táncsics M. u. 12.

Samu Szilvia, Sugár út 99.

Kérjük, hogy kérésével, kérdéseivel, problémáival bizalommal forduljon presbitereinkhez!

ERŐS VÁR

A Maglói Evangélikus Egyházközség
Gyülekezeti újságja

2003. IV. évfolyam 3. szám

Megjelenik négyhavonta 1500 példányban
Az újságért felel:

Péterné Benedek Ágnes lelkész

Cím: 2234 Maglód, Sugár út 79.

Telefon: 06-29-325-555

Tervező szerkesztés és nyomdai kivitelezés:
Vémi József